

Apfaltern, takratni vojvodski stotnik v Kostanjeviru, poročal je vojevodi, da je bil celjski grajski oskrbnik v Krškem vzel vojvodske brodeve pri Cerkljah uže med potovanjem Friderika V. v Jeruzalem.

Po sklenjenem miru (1443. l.) dobili so Celjski grofi Kostanjevico in jo obdržali do 1456. l., namreč do smrti poslednjega celjskega grofa Ulrika II. Potem so jo pa zopet dobili avstrijski deželni knezi, ki so graščino oskrbovali po svojih oskrbnikih, dočim je mesto zaradi starih pravic svobodno bilo. Grad so si bili pozneje pridobili drugi lastniki. L. 1570. si ga je bil od deželnega kneza menda kupil Ivan Bapt. Valvazor, obristmajster ob slovenskih in hrvatskih mejah ter v Primorji.

Za tem Valvazorjem so ga podedovali gospodje Moscon in drugi in naposled ga je kupil kostanjevski samostan. (Valvazor, po katerem smo to posneli, te letnice ne pové.) (Dalje prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Naseljencev v Ameriko* je meseca oktobra iz Evrope došlo 39.254. Od teh jih je bilo 18.283 Nemcev (z všteti Avstrijci vred), 5113 Angležev, 3402 Irca, nad 4000 Škandinavcev, 2000 Lahov, 1357 Škotov, 930 Švicarjev, 600 Francozov in 200 Rusov, tedaj največ Nemcev išče živež v družih deželah, Rusi ostajajo pa zadovoljni najbolj doma. — Do 1. novembra je letos v Ameriko se uže izselilo 386.170 oseb iz Evrope, po tem za nad 100.000 oseb več, kakor v istem času lanskega leta.

* *Papirnata kolesa na železnicah* vpeljujejo sedaj v Frankfurtu na Menu na Nemškem. Posebna komisija je po izkušnjah dokazala, da so ta kolesa dovolj trdna, da zavoljo posebne elastične gibčnosti se ne razpokajo in da ne povzročujejo onega nadležnega drdranja. Razen tega so pa še posebno dobra za električne železnice.

Naši dopisi.

Marija-Zvezda pri Banjaluki v Bosni. (Konec.) — V zadnjem listu „Novic“ priporočal sem naseljencem slovenskim Maglaj na Vrbasu za naselitev. Da bodo pa vsakemu znane vse okoliščine zemlje okoli Maglaja, hočem jih tu popisati. Zemlja je dobra, nosi v dobrih letinah 12—16 zrn, ako se količkaj setvi postreže. Stotnik mi je pravil, da še nikjer ni videl tako lepe pšenice, kakoršna je bila pomladi na polju naselnikov. Nek naselnik je poskusil tudi ajdo, in trdil je, da nikdar in nikjer še ni videl tako debele in lepe ajde, kakor je bila njegova. Vode tekoče pa ni v Maglaju; dobre pol ure zadaj je Vrbas precej globoko uže; mline imamo na soparo; vodnjaki z živo vodo se pa prav lahko kopljejo, in 3 sežnje globoke ne usihajo, tudi se ne kalé o deževju, kar sem sam videl to jesen, ko je 14 dni skoro neprestano deževalo, pa je bila voda v vodnjaku, kjer sem stanoval 10 dni, vedno čista in dobra; ako je vodnjak plitev, se vsuša se ve da, in ako ob straneh ni dobro zadelan, se tudi kali in rumení. Kamenje in pesek za zidanje se nahaja poldrugo uro od Maglaja, mečje kamenje tudi dobre pol ure proč. Les za drva dobiva se eno uro daleč v gori ali državni šumi (gozdu), kamor drži dozda slab pot, pa ga namerjajo kmalu popraviti. Tam se dobiva stari les zastonj, leži ga neki vse polno po tleh, ker Bošnjaci panjev niso nikoli domu vlačili, samo veje in vrhove, kar so mogli na konje natovoriti. Za novoposekano drevje se plačujejo neki soldi, nekako desetina vrednosti. To velja tudi o lesu za podstrešja in enake zgrade. Pri Maglaju dobiva se lepa

hraščina, ali smrek in jelk tukaj ni; tak les se pa dobiva pri Jajci, kjer se vsako deseto drevo plača, devet jih je zastonj, pa se zvalé v reko Vrbas, in v plavih jih dva človeka (za 4 gold. plače) pripeljeta do Maglaja, kjer se spravljajo domu. Apno se lahko dobiva, tudi lahko kuha; opeko bi bilo mogoče doma napraviti, pa pol ure proč je tudi na prodaj, po 15 gld. en tisoč; deske se dobivajo iz Gradiške po 19—20 gld. 100 desek po 2 stara sežnja dolzih. Kraj je prijeten ter ima na dve strani gorice, ki so pripravne za vinsko trto. Službo božjo zdaj jaz tam opravljam, in bom, ako bi utegnil drugam oditi, skrbel za družega duhovna. Posebno je še to precej vredno, da se dobiva tukaj zemlja čisto prosta in prazna brez turških kmetov, kateri kupcem povsod težko preglavico delajo. Zemlja je čista, sem ter tje raste kak glog ali trnje, kar pa se lahko in kmalu poruže; dobila bi se za gotov denar po 15 gold. bosanski dan (oralo) ali po 30 gold. avstrijski oral, ker se nekako po dva bosanska dana rajtata za 1 avstr. oral. Vzeti bi se moralo toliko zemlje, da bi se na nji napravil tudi travnik, katerih posebej tukaj ni. Detelja pa posebno dobro dela, ker so jo to leto v taki suši vendar po petkrat sekli.

Kar se tiče cene zemlje, imam dodati še to-le: Turčin, kateri ima svoje posestvo v Maglaju, in ki se boji vojaške suknje, ponudil mi je svojo zemljo, 600 avstr. oralov, po prav nizki ceni; dobil bom od njega 1 avstr. oral vsaj za 23—25 gold.; ker je pa ta ceno znižal, bom lahko tudi druge pritiskal, ter dobil zemljo ne po 30, ampak gotovo po 25 gold.; dobra zemlja, ki se zamore kar s plugom obdelovati, gotovo cenejša biti ne more, zlasti taka ne, ki je čisto prosta brez kmetov; kaka gošča bi se uže še ceneje dobila; ali koliko bilo bi težave in muke ž njo, predno bi se iztrebila!

Kar se tiče toplote tukaj, je to dobro znamenje, da se ozimina seje do božiča; vlani so sejali še po sv. treh Kraljih, kar mi pričajo naselniki, pa je vse prav lepo rastlo ter najlepšo žetev obetalo, da je ni pokončala suša. Letos je bilo žegnansko nedeljo po planinah pač nekaj snega padlo, po ravnini pa ne; o vseh Svetih je zjutraj bila zemlja kakor za pajčino debelo s snegom pobeljena, ki pa je v hipu zginit; zdaj imamo 10 dni prav prijetnih in toplih, da mi na oknu zjutraj ob 7. uri še ni bilo mraza nikoli nad 2 stopinji R. Zima je toraj tu v ravnini navadno kratka in mehka, po brdih in planinah je pa tudi drugačna in ostreja, kakor povsod na visocih mestih.

Z Dunaja 22. nov. (Politične dogodbe.) Danes razglaša „Wien. Zeitung“ imenovanje grofa Kalnoký-a za ministra unanjih zadev in cesarske hiše ter predsednika skupnega ministerstva; najvažnejši pomen tega imenovanja je v veliki politiki ta, da pomeni približanje naše države ruski, in kakor kaže prvi korak k ponovljenji zveze treh cesarjev, to je: mir; za našo notranjo politiko pa pomeni to imenovanje nov propad Andrassy a in levičarjev — in novo vtrjenje desnice zborniške s Taaiffe-om. — Pripoveduje se zanesljivo, da je Andrassy na vse strani vrtal, da bi se bil spravil na odločivno spraznjeno mesto z „neomejeno“ oblastjo — krona pa da je to brez preišljevanja odločno odrekla.

Imenovanje 14 novih, odločno za „desnico“ stoječih udov gospodske zbornice enako kaže, da levičarjem še ne zori grozdje! — Ako se nad to spominjamo hudega udarca, ki bo levičarje še dolgo pekel: imenovanje odločno konservativnega namestnika za Moravsko grofa Schönborna, se lahko trdi, da ima sedanja vlada od zgoraj odločno podporo, in da njeni koraki ne pusté dvoma, kakovi so njeni nameni. — Ali bo to postopanje ministerstva tudi uže kaj vpliva imelo na nasprotno mu armado uradnikov, ne verujem po se-